

Verhalen

Over levenslang leren gesproken...

Een vrouw van 79 jaar kreeg bij de bond voor ouderen een certificaat voor een computercursus. Met trots ontving ze het geplastificeerde document en zei tegen de cursusleider: "Nou ga ik mijn kinderen bellen en vraag of ze naar mijn rapport komen kijken. En dan vraag ik er geld voor. Dat deden zij vroeger ook aan mij!"

Anti lekken of lekker leren

Op internet worden antilekbekers aangeboden. Te lezen staat: "Het kind kan nu op een goede manier leren drinken zonder het huis vies te maken. Deze handige antilekbeker lekt niet bij schudden of vallen. Door de ergonomisch gevormde handvatten kan het kindje de beker gemakkelijk vastpakken en zo zelf leren drinken." Onder de titel 'Zuiggenot en drinkgerei' worden zelfs interactieve producttests gedaan. Veel zeer enthousiaste reacties worden afgewisseld met een enkel kritisch geluid, dat 'ontnuchterend' wordt genoemd: "Elk kind wil graag uit een normale beker (glas) drinken of uit een kartonnetje met een rietje zodra het van de borst/fles af is. Gun het dan ook dat te leren zonder allerlei moeilijke oplossingen te verzinnen die het geknoei tijdens het 'oefenen' zouden moeten tegenhouden. Gewoon een slabbetje om, laten stilzitten, desnoods wat oude kranten onder het kinderstoeltje. Dan drinkt het kind in een mum van tijd zonder knoeien." Ik onderstreep het kritische geluid. Deze zogenaamde handigheidjes zijn voor ouders, niet voor kinderen! In een centrum voor jonge kinderen in Zweden dat ik bezocht, eten kinderen vanaf het moment dat ze kunnen zitten samen, zonder begeleider, hun warme maaltijd. Ze proeven, selecteren en communiceren. Kinderen blijken op zeer jonge leeftijd in staat om zelfstandig én samen te eten. Ze halen hun eigen bord, brengen het na afloop zelf weg en maken het zelf schoon. Daarna maken de begeleiders de ruimte schoon. De begeleiders hebben bij de jongsten meer schoon te maken. Maar al heel snel doen de kinderen het zelf.

- Hulp bij koken, tafels dekken, lekker eten, afwassen en opruimen wordt niet geleerd door kinderen die aanschuiven aan gedekte tafels.
- Snijden, mixen, 'niet te grote en niet te kleine happen' en 'niet knoeien' wordt niet geleerd door kinderen die met een ergonomische beker voor de televisie liggen.
- Waardering voor de kok en het eten is geen ergonomie.
- En de relaties worden versterkt als er met aandacht tijd genomen wordt voor interacties.

We kunnen alles aanpassen aan de kinderen. Maar als we willen dat zij zich aan kunnen gaan passen, dan moeten hun lijf en al hun zintuigen de weerstanden van de werkelijkheid kunnen ervaren. Veilig, maar zo vroeg als kan. Waarom zou je het later doen?

Laat me huilen

De gang is vol. Het is speelkwartier en vier klassen schuifelen tegelijk richting buitendeur. Met een stapeltje kopieën manoeuvreer ik mij tegen de stroom in. Aan de kant van de kapstok valt mijn oog op Frits. Frits is vier jaar en pas op school. Hij staat ineengedoken met zijn armen voor zijn gezicht. Ik leg mijn papieren op de kast, ga door mijn knieën en vraag of ik hem op mag pakken. Frits snikt bevestigend. Met Frits op mijn arm schiet ik het dichtstbijzijnde lokaal binnen. Nog voor ik op een tafel kan gaan zitten heeft Frits zijn hoofd in mijn nek genesteld. Zijn zachte haren verwarmen mijn hoofd. Al snel pegelen zijn tranen achter mijn trui. Eigenlijk heb ik pleinwacht, maar een leerkracht die even om de hoek kijkt geeft aan dat zij wel even naar buiten zal gaan. Dat maakt me rustig. Niet voor het eerst heb ik een huilende kleuter op schoot, maar de andere leerkracht geeft me er expliciet de tijd voor. Ik luister naar het huilen van Frits. Verder is het muisstil geworden. Frits huilt vanuit zijn buik (heel diep). Met een zucht stoot hij er steeds zijn laatste kreten uit. Dan is het stil; drie seconden stil. En het ritueel begint van voor af aan. Na enkele minuten is het minder intens. Zijn kreten zijn zuchtjes geworden. Mijn nek is inmiddels kletsnat. Na ruim negen minuten drukt Frits zich plots met zijn handen af op mijn borst, kijkt me lachend met zijn betraande ogen aan, kijkt naar de tafel en zegt: "Hè, zit jij op een tafel? Dat is grappig." Met één sprong staat hij op de grond, lacht naar me en loopt de deur uit. Op die tafel heb ik nog even teruggedacht aan al die keren dat ik aan huilende kinderen vroeg: "Wat is er?" "Wat heb je?" "Waarom huil je?". Nooit geweten dat huilen en laten huilen zo bevrijdend kon zijn. Met dank aan mijn collega die de pleinwacht overnam!

Verbinden, ook met delinquenten

Een gedragsgestoorde jongen werd onder zware bewaking naar de jeugdgevangenis getransporteerd. De auto werd achteruit gereden tegen de unit waar de jongen moest verblijven. Toen de directeur het portier opende, zag hij de jongen in een hondenkooi zitten. Verbaasd vroeg hij de politieagenten waarom de jongen in een kooi zat. Zij antwoordden dat de jongen te gevaarlijk was en dat dit middel voorhanden was. Terwijl de directeur de deur opende van de kooi, begon hij de agenten te vermanen. Hij vroeg of ze helemaal gek waren geworden, om een mens in een hondenkooi op te sluiten. Terwijl hij de jongen bevrijdde, waarschuwde hij de agenten dat dit de allerlaatste keer was geweest dat iemand zo mensonwaardig werd afgeleverd. De directeur liep met de jongen de gang in en zei dat hij misschien stapelgek of levensgevaarlijk was, maar dat dit de laatste keer moest zijn geweest dat hij niet fatsoenlijk behandeld werd. Later vertelde de directeur dat de jongen nog 'gewoon gedragsgestoord' was, maar dat hun relatie een goede basis had, van waaruit ze met elkaar om konden gaan.